

Forslag til lov om ændring i lov om radiospredning.

(Fremsat den 17. november 1953 af *Harald Nielsen, Henry Christensen, Damsgaard, Erik Eriksen, Halvdan Hendriksen, Jørgen Jørgensen (Ullerup), Ole Bjørn Kraft, Aksel Møller, Sønderup og Poul Sørensen*).

§ 1.

§ 4 i lov nr. 185 af 30. marts 1946 foreslås ændret således:

Radorådet har under ansvar for undervisningsministeren ledelsen af statsradiofonien.

Radorådet består af følgende medlemmer:

- a) 8 valgt af de licensbetalende lyttere ved direkte valg efter forholdstalsvalgmetoden i overensstemmelse med de i lov nr. 000 fastsatte regler.
- b) En repræsentation for folketinget, sammensat således, at hver af de i folketingets finansudvalg repræsenterede partier vælger 1 medlem.
- c) 1 medlem udpeget af den danske presses telegramudvalg.
- d) 1 medlem udpeget af de anerkendte faglige journalistorganisationer.
- e) 1 medlem udpeget af undervisningsministeren.

Rådet konstituerer sig selv med formand, næstformand m. v. Formanden skal vælges blandt de lyttervalgte medlemmer. Samtlige valg og udnævnelser gælder for et tidsrum af 4 år.

Til rådet og til de af dette nedsatte udvalg kan som sagkyndige ikke stemmeberet-

tigede medlemmer knyttes fornøden teknisk og anden sagkyndig assistance, herunder konsulenter.

Rådets møder ledes af formanden. Afgørelser i rådet træffes ved almindelig stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Meddelelse om de i radorådet og de af dette nedsatte programudvalg truffene afgørelser og stedfundne afstemninger skal efter hvert møde tilstilles offentligheden. Offentliggørelse kan dog undlades i det omfang, rådets medlemmer under hensyn til sagens karakter er enige herom.

Rådets medlemmer lønnes med honorarer, hvis størrelse fastsættes af undervisningsministeren. For deltagelse i råds- og udvalgs møder samt for nødvendige rejsedage erholder de de sædvanlige diæter samt rejseudgifter, dækket efter regning.

§ 2.

Ændringer til § 5:

Stk. 1 udgår af § 5.

Stk. 6 formuleres således: Rådet udfører selv sin forretningsorden, der forelægges undervisningsministeren til godkendelse.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den kolossale udvikling, radiospredningen har været underkastet i sin korte levetid, har forlængst afstedkommet et udbredt ønske hos et stort antal lyttere om en mere direkte adgang til medindflydelse på ledelsen af dansk radio. Det må nu være lovgivningsmagtens opgave at tilvejebringe et rimeligt grundlag for en sådan udvikling.

Det er dette formål, der tilsigtes opnået med det stillede lovforslag.

ad § 1.

Det fastslås indledningsvis til denne paragraf, at det er radorådet, som har ledelsen af statsradiofonien under ansvar for undervisningsministeren, hvilket svarer til den hidtidige ordning i forslaget.

Den principielle ændring sammenlignet med, hvad der hidtil har været gældende, er bestemmelsen om, at rådet bl. a. består af 8 medlemmer, direkte valgt af de licensbetalende lyttere.

Der foreslås endvidere den ordning, at den danske presses telegramudvalg og de af ministeren anerkendte faglige journalistorganisationer direkte vælger hvert 1 medlem. Sidstnævnte ordning er i overensstemmelse med hidtidig praksis.

Forslagsstillerne lægger særlig vægt på, at rådets sammensætning fremtidig bliver således, at de lyttervalgte repræsentanter normalt udgør radiatorådets flertal. Forslagsstillerne har ikke fundet det hensigtsmæssigt at indføje de tekniske regler om lyttervalgene i nærværende lovforslag. Disse regler bør naturligvis fastsættes i en særlig lov. Forslagsstillerne vil finde det rimeligt, om et lovforslag vedrørende enkelthederne i reglerne om valg udarbejdes af et folketingsudvalg, formentlig det samme, hvortil nærværende lovforslag tænkes henvist, og med den fornødne tekniske bistand fra centraladministrationen.

Forslagsstillerne tænker sig dog følgende retningslinier lagt til grund for en lyttervalglov:

Valget bør foregå på grundlag af lister, opstillede i en nærmere fastsat tid forud for valget. Adgang til opstilling af lister bør tilkomme særlige i dette øjemed oprettede foreninger, når de har mindst 5 000 medlemmer, ligesom også lyttervalgte medlemmer af radiatorådet må have adgang til at lade sig opstille til genvalg, hvis de ikke på anden måde opstilles. Der bør være adgang til listeforbund mellem flere opstillede lister.

Valget bør foregå på grundlag af almindeligt forholdstalsvalg. Hver licensbetalende lytter bør have 1 stemme. Hvis en lytter betaler licens for mere end eet radioapparat, bør han ikke af den grund have mere end een stemme. De lyttere, der af sociale grunde fritages for at betale licens, bør ikke miste deres stemmeret.

Der har i diskussionen om valg til radiatorådet været givet udtryk for ønske om, at hvor flere — f. eks. en familie — var sammen om et radioapparat, måtte hver enkelt have een stemme. Forslagsstillerne har overvejet dette ønske, men finder det ikke teknisk muligt at tilvejebringe en rimelig valgordning, der imødekommer det anførte ønske.

Det er forslagsstillerne håb, at fælles overvejelser måtte kunne føre til en tilfredsstillende teknisk løsning af valgproblemet. Ud fra hensynet til at give de lyttervalgte den dominerende indflydelse i radiatorådet har forslagsstillerne foreslået, at de lyttervalgte udgør 8 af radiatorådets 15 medlemmer. Medlemstallet i radiatorådet kan dog eventuelt blive større, hvis der bliver mere end 4 i finansudvalget repræsenterede partier.

I konsekvens af ovennævnte synspunkter om lytterindflydelsen er det foreslået, at formanden skal vælges blandt de lyttervalgte radiatorådsmedlemmer. Da formandens stemme ved stemmelighed er gjort udslagsgivende, er lytternes indflydelse der ved yderligere sikret.

Forslagsstillerne finder, at det må være rimeligt, at eventuel radiotekniskkyndig assistance og anden teknisk assistance tiltræder rådet uden stemmeret.

Under hensyn til statsradiofoniens stigende samfundsmæssige betydning har offentligheden såvel et stort ønske som et berettiget krav om kendskab til de forhandlinger og afgørelser, der er bestemmende for de programmer, der udsendes i radioen.

Dette kunne i virkeligheden begrunde et forslag om fuld offentlighed i radiatorådets forhandlinger, hvilket dog måtte formodes at vanskeliggøre rådets arbejde i betydelig grad.

Forslagsstillerne mener, at det stillede forslag om offentliggørelse af truffne afgørelser og stedfundne afstemninger kan imødekomme de flestes ønsker.